

РІЧНЕ ПИТАННЯ

СЕРГІЙ ВОВК,
МАКСИМ СИСОЄНКО

Наприкінці року прийнято оцінювати власні здобутки, прогнозувати стан ринку, планувати реалізацію нових проектів. Не будемо порушувати традицію й цього разу. Наші експерти дадуть оцінку року, що минув, поділяться власними спостереженнями та враженнями. І, звісно, розкажуть, до чого юридичному ринку варто підготуватися вже у новому році

Стан ринку. Ситуація на юридичному ринку в цілому. Яким був розподіл сил між юркомпаніями? З яких індустрій були найбільш привабливі для бізнесу клієнти цього року? Яким був регуляторний вплив держави?

Михайло ІЛЛЯШЕВ, керуючий партнер ЮФ «Ілляшев та Партнери»

Наступний рік, можливо, спричинить зміни на ринку юридичних послуг. Я використовую слово «можливо», оскільки це залежатиме від результатів президентських виборів.

Якщо в 2019 році зміниться Президент, то це, швидше за все, спричинить зміни на багатьох керівних посадах у державних компаніях, банках. Що, в свою чергу, призведе до заміни юридичних компаній, які обслуговують такі структури. Оскільки частка таких клієнтів

у структурі доходів деяких юридичних фірм дуже значна, це вплине на їхні позиції на ринку — якщо не в 2019-му, то вже точно до 2020 року.

У рік виборів навряд чи ризикнуть вийти на український ринок міжнародні гравці. Закриття офісів іноземних компаній можливе, хоча й мало ймовірно. Думаю, всі вважатимуть за краще дочекатися, з чим країна закінчить наступний рік.

Структура юридичних послуг не надто зміниться. Як і раніше, головним джерелом доходів буде представництво в судах. Кримінальне право ставатиме все більш перспективною галуззю права для великих юридичних фірм, а ось послуги, пов'язані з IPO, як і раніше, майже не користуватимуться попитом.

Олександр ЗІНЕВИЧ, юрист АО «Коннов і Созановський»

Попри складну економічну ситуацію в Україні, бізнес продовжує свою діяльність і потребує юридичного супроводу. Тому динаміка діяльності саме юридичного бізнесу, який обслуговує компанії та підприємства в Україні, змінилася несуттєво. Окрім того, політична ситуація

в нашій державі генерує часту зміну законодавства, тобто «правил гри», і бізнес з метою відповідності таким новим правилам також досить часто звертається за юридичними послугами. Треба зазначити, що більшість змін у законодавстві, на щастя, спрямовані не на збільшення перепон для діяльності підприємств, а на полегшення такої діяльності та на звільнення від уже існуючих бюрократичних перепон та перешкод. Як приклад таких позитивних змін, хотілося б вказати на довгоочікуваний Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», який набув

► **ЮРИДИЧНИЙ БІЗНЕС** ► **ЙДЕ ЗА КЛІЄНТОМ**

чинності у червні цього року. Цей закон усунув багато неточностей та протиріч, які були в нашому законодавстві. Також він значною мірою додав роботи юридичним компаніям, які отримали чимало запитів щодо підготовки нових редакцій установчих документів компаній, які відповідали б вимогам названого вище закону.

Нещодавнє введення воєнного стану в деяких регіонах України викликало активність іноземного капіталу, представленого в Україні. Юридичні компанії готували для нерезидентів аналітичні повідомлення щодо можливого застосування механізму форс-мажору їх українськими контрагентами.

Загалом необхідно зазначити, що юридичний бізнес йде за клієнтом, тому зміни в законодавчому полі, хід реформ в Україні однозначно мають вплив на розвиток юридичних практик та ведення юридичного бізнесу загалом.

Віталій БУРДАК, партнер Pavlenko Legal Group

Юридичний бізнес є певною мірою індикатором здоров'я економіки. Коли країна переживає економічну кризу, зазнають трансформації всі сфери діяльності, в тому числі юридична. Обслуговуючи бізнес, ми знаходимося у прямій пропорційній залежності від успішності клієнтів:

підвищення фінансової ефективності клієнтського бізнесу супроводжується зростанням потреб в юридичних послугах. Можна стверджувати, що цього року значного економічного злету не відбулось. Бізнес-діяльність знаходилась у певному стані стагнації, а отже, не спричинила стрімких зрушень на юридичному ринку. Сподіваємось, що у 2019 році ситуація зміниться на краще та економіка продемонструє тенденцію до стійкого зростання. Наразі стабільна висхідна динаміка

► **БІЗНЕС-ДІЯЛЬНІСТЬ** ► **ЗНАХОДИЛАСЬ У ПЕВНОМУ** **СТАНІ СТАГНАЦІЇ**

юрбізу дає нам змогу робити позитивні прогнози на наступний рік.

Щодо законодавчих новел, то найбільш знаковим, на мій погляд, є прийняття Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю». Цей нормативно-правовий акт безпосередньо стосується діяльності кожного юриста та має суттєвий вплив на ринок у цілому. Усі гравці юридичного ринку чекали на прийняття закону, оскільки ТОВ є найбільш затребуваною та ефективною організаційно-правовою формою ведення бізнесу в Україні. Завдяки цьому ми отримали нові інструменти та можливості для поліпшення діяльності ТОВ.